

KLAGANDE

Tapanis Trafik i Muodos AB, 556637-8336
Karesuandovägen 55
984 95 Muodoslompolo

MOTPART

Pajala kommun
984 85 Pajala

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsrätten i Norrbottens läns beslut den 10 januari 2008 i mål nr
3138-07, se bilaga A

SAKEN

Överprövning enligt lagen (1992:1528) om offentlig upphandling (LOU)

Tapanis Trafik i Muodos AB (Tapanis Trafik) yrkar att kammarrätten, med ändring av länsrättens dom, förordnar att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför Tapanis Trafik i huvudsak följande. Kommunen har förklarat att det är fråga om ett muntligt avtal och att det inte finns några skriftliga handlingar att lämna ut. Pajala kommun har fastställt riktlinjer som bl.a. avser användningen av direktupphandling. Av riktlinjerna framgår bl.a. att vid direktupphandling ska upphandlingen alltid dokumenteras och anbud ska alltid bekräftas skriftligen. Kommunen har uppgett att dokumentation och skriftliga handlingar saknas. Kommunen har inte ingått något avtal. Om ett avtal skulle ha ingåtts framgår det klart av kommunens riktlinjer att det skulle finnas skriftlig dokumentation. Eftersom någon upphandling inte har skett föreligger enligt RÅ 2005 ref. 10 inget hinder mot att bolagets ansökan prövas.

Pajala kommun anför i sitt svaromål följande. Pajala kommun har i förevarande fall inte gjort någon upphandling. Verksamheten sköts i egen regi där Pajala kommuns tekniska enhet har uppdraget. Affärsförslag har

- Klaganden/Ombudet
- Motparten/Ombudet
- Skatteverket
- Allmänna ombudet
- Länsstyrelsen
- Länsrätten
- KK-Verket

- För delgivning
- För kännedom
- För verkställighet

Dok.Id 42200

Postadress
Box 714
851 21 Sundsvall

Besöksadress
Södra Tjärngatan 2

Telefon
060-18 66 00
E-post: kammarrattenisundsvall@dom.se
www.kammarrattenisundsvall.se

Telefax
060-18 66 52

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-12:00
13:00-15:00

inlämnats från bolaget och Bertil Karlsson oberoende av varandra och utan att en förfrågan lämnats ut. Kunskapen om kommunens resurser är stor i ett litet samhälle, vilket har föranlett att bolaget och Bertil Karlsson har agerat med anledning av att tekniska enheten inte förfogade över en buss för ändamålet. En muntlig uppgörelse med Bertil Karlsson avseende hyra av buss har träffats för att kommunen ska kunna bedriva skolskjuts i egen regi med egen chaufför. Målet är att i nära förestående tid bedriva verksamheten med eget fordon.

DOMSKÄL

Lagen (1992:1528) om offentlig upphandling, LOU, har upphört att gälla med verkan fr.o.m. den 1 januari 2008 (se SFS 2007:1093) och har ersatts av lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Enligt övergångsbestämmelserna i den lagen ska dock LOU i dess lydelse före den 1 januari 2008 alltjämt tillämpas på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet. Då det avtalsförhållande som Tapanis Trafik önskar få överprövat påbörjades före den 1 januari 2008, finner kammarrätten att LOU i dess lydelse före den 1 januari 2008 är tillämplig i målet.

Enligt 1 kap. 2 § lagen LOU gäller denna lag vid upphandling som görs av staten, kommuner, landsting och sådana andra upphandlande enheter som avses i 5 och 6 §§. Enligt 1 kap. 4 § LOU ska upphandlingen göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud ska behandlas utan ovidkommande hänsyn. Av 1 kap. 5 § LOU framgår bl.a. att upphandling enligt lagen är köp, leasing, hyra eller hyrköp av varor, byggentreprenader eller tjänster. Vidare framgår att termen upphandlingskontrakt används i lagen med följande betydelse: skriftliga avtal som en upphandlande enhet ingår avseende upphandling enligt denna lag och som undertecknas av parterna eller signeras av dem med en elektronisk signatur. Termen leverantör används med följande betydelse: den som tillhandahåller varor eller utför arbeten eller tillhandahåller tjänster även om han inte varit den som i det särskilda fallet tillhandahållit eller utfört

det som upphandlats. Termen direktupphandling definieras som upphandling utan krav på anbud.

Enligt 2 kap. 1 § LOU tillämpas bestämmelserna i detta kapitel på sådan upphandling av varor som görs av en upphandlande enhet och beräknas uppgå till det lägsta av 200 000 euro och 200 000 särskilda dragningsrättigheter. Av 2 kap. 3 § framgår att för upphandlingskontrakt som avser leasing, hyra eller hyrköp och löper på en bestämd tid om högst tolv månader ska värdet beräknas till kostnaden för kontraktet under löptiden.

I 6 kap. 1 § 1 LOU anges att bestämmelserna i kapitlet tillämpas på upphandling som avses i bl.a. 2 kap som understiger det tröskelvärde som anges där. Av 6 kap. 2 § framgår att upphandling ska göras som förenklad upphandling eller urvalsupphandling. Direktupphandling får enligt andra stycket till bestämmelsen användas om upphandlingens värde är lågt eller om det finns synnerliga skäl. Enheten ska vid behov fastställa riktlinjer för användning av direktupphandling.

Av 7 kap. 1 § LOU framgår att en leverantör som anser att han lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § får i en framställan till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt nämnda paragraf. Av 7 kap. 2 § första stycket LOU framgår följande. Om den upphandlande enheten har brutit mot 1 kap. 4 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Kammarrätten gör följande bedömning.

Pajala kommun har träffat en muntlig uppgörelse med Bertil Karlsson avseende hyra av buss - inklusive garage, bränsle och försäkringar - till en kostnad om 42 000 kr per månad. Enligt vad som framkommit gäller uppgörelsen under en period om längst tio månader. Då kommunen inte hyr förare till bussen finner kammarrätten att avtalet inte omfattar någon

sådan *tjänst* som ska upphandlas enligt reglerna i LOU, men däremot faller avtalet in under sådan *varuupphandling* som omfattas av 2 kap. LOU. Då värdet på det aktuella hyresavtalet understiger det tröskelvärde som uppställs i 2 kap. blir bestämmelserna i 6 kap. LOU tillämpliga.

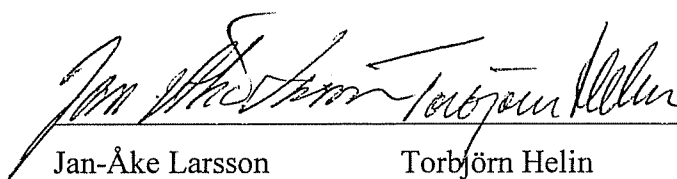
I länsrätten gjorde Tapanis Trafik gällande att Pajala kommun gjort en felaktig direktupphandling avseende hyra av buss. Kommunen uppgav att den träffat en muntlig uppgörelse med Bertil Karlsson men definierade inte uppgörelsen som en direktupphandling och anförde inte heller någon argumentation rörande förutsättningarna för kommunen att i förevarande fall använda sig av direktupphandling. I kammarrätten har Tapanis Trafik i stället gjort gällande att någon upphandling inte har skett då kommunen inte följt de riktlinjer som den uppställt för direktupphandling. Pajala kommun anser sig inte ha genomfört någon upphandling. Det aktuella hyresavtalet borde enligt kammarrättens mening ha upphandlats enligt bestämmelserna i 6 kap. LOU och Tapanis Trafik får på grund av kommunens underlåtenhet i detta avseende anses ha lidit skada.

Den omständigheten att kommunen träffat avtal utan att iaktta sin skyldighet att tillämpa LOU utgör inte hinder för överprövning enligt lagen (RÅ 2005 ref. 10). Kommunen är således skyldig att göra om upphandlingen.

DOMSLUT

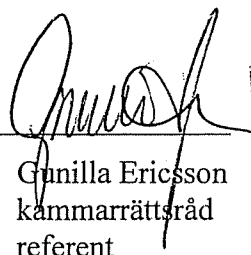
Kammarrätten upphäver länsrättens dom och förordnar att upphandlingen ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Jan-Åke Larsson
kammarrättsråd

Torbjörn Helin
kammarrättsråd

Gunilla Ericsson
kammarrättsråd
referent

SÖKANDE

Tapanis Trafik i Moudos AB, 556637-8336
Karesuandovägen 55
984 95 Muodoslompolo

MOTPART

Pajala kommun
984 85 Pajala

SAKEN

Offentlig upphandling

I en framställning har Tapanis Trafik i Moudus AB ansökt om åtgärder enligt tillämplig lydelse av 7 kap. lagen (1992:1528) om offentlig upphandling med yrkande att upphandlingen skall göras om. Bolaget har anförts: Pajala kommun har hyrt en buss för skolskjuts fem dagar/vecka på linje 2, Muodoslompolo. Kommunen påbörjade en upphandling den 26 juni 2007 men förkastade inkomna anbud. Enligt bolagets mening har kommunen gjort en felaktig direktupphandling av hyra av en buss. Det har varken varit fråga om lågt värde eller om synnerliga skäl. Bolaget har genom direktupphandlingen lidit skada genom att inte ha beretts möjlighet att lämna anbud på uthyrning av transportfordon.

Pajala kommun: Kommunen har genom ett förfrågningsunderlag den 26 juni 2007 upphandlat ett trafikeringsavtal. Anbuderna bedömdes dock avvika alltför mycket från gällande prisläge på marknaden. Samtliga två anbud förkastades och planeringen inriktades på att bedriva verksamheten i egen regi. Kommunen har en anställd i Muodoslompolo med körkort för buss som skulle kunna åtaga sig chaufförsuppdraget. Vidare kontakter togs

Dok.Id 40513

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 849 971 26 Luleå	Skeppsbrogatan 41	0920-29 54 90 E-post: lansratteninorbotten@dom.se http://www.dom.se/lansratten_i_norbottens_lan/	0920-29 54 98	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-16:00

mellan kommunen och tidigare anbudsgivare. Ett affärsförslag från Bertil Karlsson ansågs som det mest tilltalande på grund av att det är en kortsiktig lösning och kommunens tanke är att driva trafiken i egen regi. Av Bertil Karlsson hyr kommunen en buss, inklusive garage, bränsle och försäkringar, för 42 000 kr/mån, dock max 10 månader. Uppgåelsen är muntlig. När kommunen införskaffat en buss kan uppdraget utföras utan inhyrning av fordon från Bertil Karlsson.

Länsrätten beslutar följande.

Kommunen har upphandlat ifrågavarande hyresavtal utan krav på anbud. Fråga är således om en direktupphandling såsom en sådan definieras i 1 kap. 5 § LOU i tillämplig lydelse. Enligt 6 kap. 2 § LOU får direktupphandling användas om upphandlingens värde är lågt eller om det finns synnerliga skäl. Förutsättningar för direktupphandling föreligger, såvitt framkommit, inte.

Av kommunens yttrande framgår att avtal i anledning av den i målet aktuella upphandlingen redan slutits. Av 7 kap. 1 § LOU följer att ansökan om åtgärder inte får prövas. Vid angivna förhållanden bör målet avskrivas med uttalandet att Pajala kommun använt fel upphandlingsform.

Länsrätten avskriver målet från vidare handläggning.

Hur man överklagar, se bilaga (Dv 3109/1c).

Janåke Kvennberg

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande skall skriva till Regeringsrätten. Skrivelsen ställs alltså till Regeringsrätten *men skall skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet skall ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i Regeringsrätten fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Regeringsrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Regeringsrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Regeringsrätten
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

